

Владан Маџијевић

ТАМНА СТРАНА МЕСЕЦА

*Удаљеност Месеца од Земље је $3,844 \times 10^8$ м;
за причу нејошребан, али џачан јодаџак.*

Јануара 1973. године у *Abey Road* студију у Лондону чланови групе *Pink Floyd* снимали су албум **THE DARK SIDE OF THE MOON**. Са даноноћним снимањем почели су још јуна 1972. године, а крај снимања није био на видуку. Сваки тон су пажљиво одмеравали па би га снимали, а сваку снимљену песму су доснимавали и преспимавали, па преслушавали, и изнова преслушавали, док се не би нашао неко од њих да заклати главом тамо-вамо, па би они кретали из почетка да изнова импровизују, одмеравају нове тонове и да снимају нову верзију. Давно су дошли до тачке када више нису могли међусобно да се гледају. Нарочито су се Рик Рајт и Ник Мејсон качили. Довољно је било да се једном од њих учини да га овај други погледао и долазило би до гадних свађа. Гилмур је из дана у дан привиђао покојног Сиде Берета, некадашњег духовног оца групе, па је све више појачавао дозе канабиса да би остао нормалан. Када је Мејсону из руке испала палица којом је тукао бубањ и ударила по носу Рајта, и када је Рајт закрвављених очију кренуо ка Мејсону, Вотерс је рекао да је снимање завршено. Тако и тада завршено је снимање албума **THE DARK SIDE OF THE MOON**. Гилмур је, омамљен канабисом, још неколико сати, у студију, сам певао и свирао своју гитару, не схватајући да је завршено снимање албума који ће заувек ући у све антологије рок музике и који ће многим поклоницима групе *Pink Floyd*, међу које сам се и ја с правом убрајала, симболизовати саму групу.

Било је хладно мартовско вече. Из ледене Темзе у близини Tower Bridge изронила је глава речне немани и из њених ноздрва почела је да куља магла. Таласи магле су шљовили улицама, заплјускивали зграде и освајали Лондон. Дошла сам ауто-стопом из свога Ипсвича и седела сам на степену лондонског Планетаријума, тучна што не могу ући и присуствовати промоцији албума. Тада сам видела како се мотором уз степену, секући таласе магле, успиње младић с кацигом на којој су били рогови краве. Направио је круг око мене, угасио мотор, оборио га испод мојих ногу и сео до мене. Упознали смо се. Да ћу ускоро упознати и ветар у коси о коме се тада доста певало, кокаин, ЛСД, хашиш, нисам ни слутила. Нисам слутила ни то да ће Лари на мој живот ставити свој неизбрисив жиг. Таласи магле су се пристизали и стапали, чинећи тако белу непрозирну масу која је потопила Лондон. Музика је изненада почела. Сијалица мени најближег лампиона се распрела у стаклени прах који ми је украсио косу. Стуб лампиона био је тужан и лично ми је на стабло маслачка коме је ветар одувао беле чиодице. То сам рекла Ларију. Он ме је загрлио. И, заљубљени, слушали смо по први пут чудесне песме које су, иако пригушене, ипак прилично јасно допирале до нас. Била сам тада довољно луда да напустим родитеље и школу и Ипсвич и да се преселим код њега у Лондон. На албуму THE DARK SIDE OF THE MOON се певало о фрустрацијама, мрачањштву, агресији, насилној смрти и сличним темама узетим из савременог друштва.

Сјај челика мог пиштоља је еликсир мојим инспирацијама. Његове праве линије, оштре ивице, у стању сам да посмаграм по целу ноћ. О како време тада брзо протиче. Прво побацам све са стола, ништа није достојно да буде с њим на истој површини, сагнем се, хукнем на сто неколико пута, и сто изгланцам рукавом униформе. Затим извадим пиштољ и положим га. Сатима га милујем погледом и дивим му се. Понекад га само на кратко дотакнем врховима прстију. Ретко када се одважим да га узмем у руку и да га држим. Тада, кроз цело тело осећам струјања која би ко зна шта могла да произведу да им се на дуже време препустим. Али ја избегавам с њим дуже физичке контакте. С пиштољем се и не мазим, не тепам му, и не играм се, мада желим, али свестан сам да пиштољ није дете и да се он не сме размазити. А тешко ми је да одолим да не принесем своје лице уз њега и тако преузмем део његове хладноће. Сигуран сам да и предмети умеју да воле и да мене мој пиштољ воли. Зато се обуздавам да пред њим мастурбирам, иако се често, гледајући у њега, узбудим до лудила. Понекад пожелим да испалим неки хитац у своју главу. Да сам то чинио увек када сам пожелео, до сада би ми глава била пуна рупа. Шеф би ме сигурно укорио јер би непријатно било гледати у мене тако бушне главе. Такав бих вероватно квариио имци наше банке. Ја сам ноћни чувар Britany bank, 62 Waterloo Street, London. Не пада ми тешко што не спавам. Патроле које обилазе ноћне чуваре никада ме нису нашле ни да сам задремао. Не знам како их није срамота да ме контролишу. Љути ме што у мене немају поверења. често пожелим да подигнем пиштољ са стола и да их скокам. Њихове лешеве гурнуо

бих у канализациони отвор, сагао се, довикнуо им да Џек никада не спава на радном месту, и онда их покљупио. Али тада бих морао да чистим крв што би им се просула из тела. Не волим да чистим, крв поготово. Морао бих и да измишљам приче да шефу оправдам метке које дужим, а нисам од тих што умеју да измишљају приче. Сигурно ми не би поверовао, иако је глуп, као да га видим како одмахује главом и замера ми: „Џек, с мецима се не игра и меци се не губе.” Моје име није Џек, али пошто волим да себе тако зовем многи су прихватили да ме тако ословљавају па и глупи шеф. Свестан сам да имам најлепши посао на свету и зато сам срећан. Волим самоћу. Овде имам радио и по целу ноћ слушам његово пиштање. Подесим скалу између станица и радио ми онда производи тај пиштави једнолични звук. Или слушам његово пуштање које подсећа на кишу. Ти звукови ме одмарају и опуштају. Једино не волим када радио производи крчање. Драг ми је и звук уређаја за климатизацију, али он се ретко укључује. На радном месту имам и ТВ, наша Britany bank је прва купила ТВ за ноћног чувара, али њега никада нисам укључио. Не умем ни да га укључим, а и не желим да умем. Лепше ми је да гледам у пиштољ. Осећам како ми пиштољ буди машту, и ја седим, гледам у њега и маштам док интензитет маштања не буде толико јак да сам приморан да скочим са столице, да пиштољ вратим у футролу и да кренем да се шетам, шетам, све брже и брже и брже. Као младом чувару тема маштања ми је била да опљачкам ову банку. Смислио сам низ различитих планова. Разрадио све могуће ситуације. И сада сам сигуран да би било који од тих планова био успешан. Данас клинци обијају банке без икаквог плана. Надувају се лепкова и крену у акцију. О како бих волео да покушају да опљачкају ову банку. Желим да пуцам. Да пуцам у месо, у срца. Да им дам до знања да је пљачку требало прво осмислити. Дуги низ година, о пљачки банке не маштам. Немам идеју шта бих са новцем. Сада маштам нешто сасвим друго ...

Омот албума THE DARK SIDE OF THE MOON је, као око речне немани, црн са једним танким белим зраком кога сам врхом језика често додиривала и пратила, пазећи да са њега не омакнем у црно где би ми се sledио језик. А бели зрак се креће од средине леве ивице, мало укосе и то нагоре, и долази до невелике призме постављене на средини албума, о коју се зрак ломи и претвара у спектар боја који иза призме благо пада надоле и благо се шири све до десне ивице. Спектар, састоји се од сладуњаве црвене, наранџасте, кисело жуте, зелене, плаве и горко љубичасте боје, јесте знатно шири од зрака, али ни он, чак ни на самој десној ивици није ништа битно широк, тако да боја која доминира на омоту албума је црна што изузетно и одговара уз његов музички садржај. Чак је и невелика призма о коју се ломи зрак, и коју у ствари симболизује обичан троугао, испуњена црном бојом, само су јој ивице беле. Од када ми је расекла језик, призме сам се клонила. У горњем левом углу омота је танка бела кружница, а у њој је још једна исто тако бела кружница само за нијансу, мања, измађу њих је танак црни прстен, а у мањој кружници је црни круг у коме је штампаним белим словима исте величине, уписано име групе и назив албума.

Продавачица је гледала напоље, а ја сам пришла, нагла се преко тезге, са полице дохватила албум и ставила га на тезгу, мало се одмакла, невино разгледала друге плоче по полицама и чекала да се продавачица окрене. На улици је неки старац претио окупљеном народу да ће да се запали. Продавачица је одвојила поглед од старца и окренула се мени, а ја сам је молећиво питала да ли може да ми замени плочу коју сам синоћ добила за рођендан, а која ми при раду прескаче. Она ми је тражила рачун да би видела да ли је плоча купљена у њеној радњи, а пошто сам јој тихо и разочарано рекла да немам рачун, она ми се извињавала јер ништа није могла учинити за мене. Тужно сам слегла раменима, узела албум и полако изашла. И имала сам албум! Албум THE DARK SIDE OF THE MOON. На улазу ме је, очаран мојом памећу, чекао Лари. Ја сам већ била његова жена. Старца су лизали пламенови, а он се ваљао по улици између окупљеног народа. Неки су покушавали да га угасе.

Пригушена агресија и лудило избијали су из сваке нумере, поготово из инструменталних, и наговарале слушаоца на бекство из јаве. Некако ми је најпсиходеличније звучала последња нумера на А страни, THE GREAT GIG IN THE SKY. Чим бих чула ту ствар, тражила сам од Ларија што црњи хашиш и претварала сам се у цвет петоније, а изнад мене је лебдео облак златних пчела. Обе стране плоче имају по пет нумера. На Б страни је само једна инструментална, док су на А страни такве чак три. Никада нисам могла да се одлучим коју страну плоче желим пре да чујем, зато сам, чим ишчепркам крмеље, вадила плочу из омота, пажљиво је врховима прстију држећи за ивице, и не гледајући како је окренута спуштала је на грамофон, а како је одмицао дан, ја сам је окретала, окретала и по цео дан слушала. Увече бих са ње пирнула прапину и ставила је, такође пажљиво у омот, но, догађало се, и то веома често, да уз њу и заспим и да она осване на грамофону. Све текстове песама прво је исањао па написао Вотерс. У сваком тексту се налазило нешто што је емотивно дубоко и тешко деловало на мене и ниједан текст нисам могла да не преплачем или не превриштим. То је био и остао мој најдражи албум, али и албум који је у мени будио бол. чини ми се да ми је и младост отпловила уз музику са тог црног албума. Има чудеса, али чудеса које може музика да начини, та су највећа. У то смо се уверили Лари и ја, и осамнаест хиљада присутних у Earlus Court-у где је група *Pink Floyd* наступила одмах по повратку са америчке турнеје. Присуствовали смо до тада печуеном и невиђеном музичко-визуелном спектаклу. Топе леда, невероватна претапања светлости, авиони који се руше на позорницу, циновски човек на надувавање и још много тога неописивог и необјашњивог. После концерта нико од присутних није умео сатима да се помери, ни да проговори. Дошли су ватрогасци да нас шмрковима врате у стварност. Али није им полазило за руком јер смо ми били запањени оним што смо те вечери чули, видели и осетили. Тај осећај, сви ми, што смо присуствовали концерту, памтићемо до последњег дана живота. На крају је специјални одред милиције бацио димне бомбе па смо се ми покренули и изашли из Earlus Court-а. А група *Pink Floyd*, после тог концерта, повукла се из јавности па дуже време. Причало се

да су отишли у неку пећину и да ће из ње изаћи тек онда када забораве сву музику коју су до тада створили.

У оквир мог пиштоља стаје осам метака и у цев један, девети. Мој пиштољ је увек пун и откочен. Од када ме напустила младост, не маштам да опљачкам банку, већ по целу ноћ маштам како ћу, када дође јутро, првих осам службеника који дођу на посао убити. За свакога по метак. Нишанићу им у срце. Ако некоме не буде довољан један метак, нећу на њега трошити други. То је фер, и треба начинити и поштовати фер правила. Неки ред се мора знати. А девети метак ћу оставити. Још нисам одлучио шта ћу са њим. Изналазим за њега разне намене. Не може се ни замислити, пре систематског размисљања, колико могућности за реализацију има један метак. Вероватно ћу у зависности од ситуације и мог расположења о њему одлучити на лицу места, одмах после оних осам испалених меткова. Можда ћу га испалити себи у срце, или ћу га у бекству испалити у срце неког ко ми се нађе на путу, или ћу га предати заједно с пиштољем у руке најближег полицајца. А можда ћу мирно и једноставно подићи увис руку и испалити га у плафон. Та последња варјанта ми се чини најприроднија. Она симболизује радост и задовољство по обављеном послу. Мислим да нећу бежати, уосталом куда. Најбоље је да се предам полицији. Они имају своја правила, код њих се зна ред, и ја то поштујем. Код њих ће вероватно почети интересантна догађања с мојим телом. Али ко зна; можда се одлучим и на бекство. Или ћу да се негде сакријем и сачекам да видим ко ће морати сву ту крв да почисти. Оних осам и ја сигурно нећемо очистити.

Свако јутро, већ годинама тако, када први службеник уђе у банку, мени задрхти срце, кажем можда јутрос ... и кренем руком ка дршци пиштоља, али на време зауставим руку. Знам, догодиће се једном да рука додирне дршку пиштоља и тада се више нећу моћи зауставити. Када уђе други службеник, ја за то јутро дефинитивно одустајем од плана, јер не почиње се од другог. Тада се посветим проучавању лица тих осам што су дошли први. Обично су им лица тмурна и нерасположена, ни мало се не радују што сам им тог јутра поклатио живот. А требало би да покажу мало више захвалности према мени. Међутим, они ништа. Нећу да кажем криво, неки од њих, када прођу поред мене, јаве ми се, али то учине, најчешће, мрзовољним климањем главом. То је, ипак, недовољно. Нервира ме и љути што су толико незахвални и глупи, и скоро увек се кајем што нисам тог јутра био куражнији и све их скокао. Обично су ти вредни ранораниоци једни те исти. Углавном су то мушкарци, и то они старији, који по правилу живе далеко од банке и путују на посао аутобусом. Али није бан увек све исто и то је оно што ме одушевљава и што мојој замисли даје драж. Постоје оне ситнице које живот значе. На пример једно јутро онај што је претходно јутро дошао осми, дође девети, и не слуги колико се та два његова доласка на посао разликују. Догоди се да онај што обично дође први не дође уопште. Више него сигуран сам да ће оног, правог, дана када то урадим доћи међу првима они што су увек каснили, а неки што су годинама били ранораниоци тог ју-

тра ће далеко од банке задихани јурити за аутобусом и проклињати будилник. Постоји вероватноћа да после првих пуцњева и првих жртава у банку нагрну они који у њој и не раде. Немам ништа против тога. Осам је број и није битно ко у њега уђе. Треба што већем броју људи пружи-ти шансу. Или се варам што мислим да тог јутра, када ћу снове претво-рити у јаву, неће све бити по старом. То што ћу ја бити мало другачији не мора да значи да ће све да буде другачије. Зашто не би било све исто.

Седамдесетих година рок групе су увеле обичај који ће се поштова-ти до дана данашњег, као неписано али строго правило, да при снима-њу албума своју ударну песму, или пак песму за коју планирају да по-стане комерцијални хит, ставе да буде прва на Б страни. Прва нумера на Б страни албума THE DARK SIDE OF THE MOON је нумера MONEY. И MONEY је успела да заведе и освоји слушаоце, пре, од било које друге нумере са албума. Њу су прихватили и њом напунили уши и људи који нису обожавали ни *Pink Floyd* ни рок музику. Но, MONEY никада није била само обична комерцијална хит песма, ни песма што се пева једно лето, већ је то била и остала једна од култних песама рок уметности. Пре него што се чује резак звук гитаре и пре него што Гилмор запева: „Mo-ney, get away / Get a good job with more pay and you're O.K.” чује се туп ударац, повлачење полуге регистар касе, отварање њене фијоке и звекет новца; и тако, чврсто држећи ритам, изнова, и изнова, ударац, повлаче-ње полуге, отварање касе, звекет новца ... затим гитара која прати већ задати ритам, па остали инструменти и вокал. На моменте се и касније чују звучни ефекти познати с почетка, тако да се стиче утисак да све време музици даје такт регистар касе. Е, морам рећи да је Лари увек твр-дио да се то не чује трговачка регистар касе већ аутомат за цек пот, из чега се јасно може закључити колико је Лари без слуха.

Да ли је само случајност то што је почетак нумере MONEY изабран за подлогу радио рекламе која истиче сигурност, тачност и услужност Britany bank са адресом 62, Waterloo Street, и у којој већ десет година ра-дим као шалтерска службеница. После повратка из санаторијума у коме сам се с Ларијем лечила од зависности од опијума завршила сам школу и социјални радник је прво покушао да ме силује, а после запослио у тој банци. Облачим се изазовно, и све изазовније, боље рећи свлачим се за сваки одлазак на посао, и сањам да ћу се неком мушкарцу свидети, да ће ме он покупити и одвести својим луксузним аутомобилом, или белом јахтом далеко, далеко, на неко ненасељено острво или у шервудску шуму. Тамо ћу заборавити своје име и променићу свој изглед и живот. Још мало и ићи ћу гола, али нико да ми приђе. Мушкарци су невероватно плашљиви. Док сам изгледала смерно, плашили су се мог поштења, са-да се плаше моје отворености и мисле да сам презаузета. А ја сам сама. Не рачунам Ларија. Он има ирске сетере. Од када се вратио из санато-ријума, он их гаји. С нама у стану живе, спавају, једу. Врше нужду у ћо-шку нашег купатила. Лари се због тога што не врше нужду по целом стану одушевљава њиховом памећу и зове их „моје паметнице”. Наш стан смрди и нико нам не долази. Пси ме не воле и често видим себе ка-

ко у локви крви лежим на поду прегрижене артерије, а низ длаку њушке некога од Ларијевих ирских сетера цеди се моја крв. Рекла сам и Ларију да очекујем да ће ме његове „паметнице” заклати зубима, а он је ка-
зао камо среће.

Јутрос сам се, измучена ноћашњим ружним сновима, пробудила и устала стварно рано. Затекла сам како Темзом узводно, у строгом поретку, плоче дању невидљиви чамци и приносе котарице јаја и вруће хлебчиће речној немани. Можда ће ме данас неко покупити и спасити оваквог живота, Ларија и ирских сетера. Ако не, после посла ћу однети албум THE DARK SIDE OF THE MOON у продавницу плоча и замолићу продавачицу да ми дозволи да га слушам. Немам грамофон, одавно се покварио, а од оно мало људи које знам, нико га нема. А албум још увек имам. Могу рећи да је плоча добро очувана, и она је једна од ретких ствари у мом животу коју сам успела да очувам. Нисам албум годинама слушала. Ко зна како ћу се осећати, где ће ми мисли одлутати и чега ћу се све сетити уз њега. Чини ми се да је песма TIME она која би ми највише пријала. Можда је то и најдубља песма од свих једнако вредних песама на албуму. У сваком случају, ту песму, сада, док улазим у банку неубичајено рано, знатно пре почетка свог радног времена, страховито желим да одслушам. А ни сама не знам шта ми је, па цело јутро размишљам о албуму THE DARK SIDE OF THE MOON.

Плашим се да ћу једног дана отићи у пензију, а да нећу реализовати своја маштања, као што ни своја младалачка маштања да опљачкам банку нисам остварио, и да ће све моје замисли остати само глупо ноћно трабуњање. Да ли бих, тада осведочени слабић, од срамоте смео да погледам у пиштољ, пиштољ с којим сам друговао, а којег нисам био достојан. И замишљам себе како погурен и сед седим у некој чајници и питам самога себе шта си то у животу урадио по чему ће те неко памтити. Растужим се, а пиштољ лежи на столу и као да ме теши не бој се, смоћи ћеш ти храбрости. Ја му, озарен климнем главом, одлучно кажем и хоћу, и тада осетим да ми крв горчи под језиком. А види, видиини, ко нам је то јутрос први дошао. Не могу да верујем. Можда, јутрос ...